

РОЗДІЛ V. ПРОБЛЕМИ ІСТОРІЇ ПЕДАГОГІКИ

УДК: 61(092):611(091)+612.8(091)+537.8(091)

Ростислав Підпалій

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

ORCID ID: 0000-0001-8738-5748

DOI 10.24139/2312-5993/2025.01/215-225

ПОСТАТЬ ДЖОВАННІ АЛЬДІНІ ЯК ОДНОГО ІЗ ЗАСНОВНИКІВ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ АНАТОМІЇ ТА ЕЛЕКТРОФІЗІОЛОГІЇ

Стаття присвячена науковій та експериментальній діяльності Джованні Альдіні, одного з провідних учених Болонського університету кінця XVIII – початку XIX століття, який здійснив значний внесок у розвиток електрофізики, електрофізіології та експериментальної анатомії. Дж. Альдіні продовжив дослідження Луїджі Гальвані в галузі гальванізму та значно розширив експериментальну базу. Дослідження Дж. Альдіні, спрямовані на вивчення впливу електрики на м'язову активність померлих людей і тварин, викликали широкий резонанс у науковому світі та громадськості. Він отримав визнання не лише як науковець та експериментатор, але і як популяризатор науки, що ставив перед собою мету донести новітні відкриття до широкої освіченої маси людей.

У статті детально розглядаються досягнення Джованні Альдіні, включаючи винайдення електрошокової терапії, яка стала важливим методом у сучасній медицині. Його інженерна діяльність охоплювала створення протипожежних систем, розробку маяків з електричним нічним освітленням. Особливу увагу приділено його філантропічній діяльності, зокрема заснуванню Школи природничих наук у Болоньї, завданням якої було застосування фізики та хімії в мистецтві й ремеслах.

Дослідження підкреслює роль Дж. Альдіні у зміні освітніх пріоритетів Болонського університету. Завдяки його впливу університет перейшов до активного впровадження природничих наук, зокрема електрофізики, у свою навчальну програму. Водночас його діяльність сприяла зміцненню наукових зв'язків між Болонським та Оксфордським університетами, що розширило можливості академічної мобільності між країнами.

Ключові слова: діяльність Джованні Альдіні, електрофізіологія, Болонський університет, електрошок.

Постановка проблеми. XVIII століття стало періодом стрімкого розвитку науки, яка не лише змінювала уявлення про світ, але й впливала на інші сфери, зокрема мистецтво. Інновації надихали вчених та митців, породжуючи водночас явища псевдонаукового мистецтва, де відкриття презентувалися з елементами театральності та драматизму. Джованні Альдіні, визначний учений та популяризатор науки, став яскравим прикладом цієї епохи.

Його діяльність поєднувала серйозні дослідження у галузі гальванізму та електрофізіології з майстерно організованими публічними демонстраціями, які шокували та вражали сучасників. Як

племінник відомого вченого Луїджі Гальвані, Дж. Альдіні продовжив його експерименти, розширюючи межі застосування електрики та прагнучи знайти спосіб відновлення життя. Його наукова кар'єра в Болонському університеті і блискуча репутація у наукових колах Європи стали платформою для проведення дослідів, які водночас сприяли популяризації науки та викликали етичні дискусії.

Аналіз актуальних досліджень. Про педагогічну й наукову діяльність Джованні Альдіні є чимало досліджень. Всю використану нами літературу ми умовно поділили на першоджерела та наукові праці. До першоджерел відносимо ті пам'ятки досліджень, що проводилися в часи життя Джованні Альдіні. Це Н. Пальтрінєрі «Короткий трактат, складений у березні та квітні 1798 р. про першу частину першої Цизальпійської присяги» (*Breve trattato composto nel marzo e nell'aprile del 1798. sulla prima parte del primo giuramento cisalpino*, 2008), В. Алдіні «Історія великої болонської школи, під редакцією ради директорів» (*Storia della grande scuola bolognese, a cura del consiglio direttivo*, 2012). «Національний архів стародавніх і сучасних пам'яток Бозі» «*Archivio Nazionale dei Monumenti Antichi e Moderni Bosi*, 1975). Це відцифровані джерела з коментарями сучасних провідних італійських науковців, де постать Джованні Альдіні фігурує як одна з основних.

Серед сучасних наукових праць італійських учених насамперед привертають увагу дослідження В. Теги «Хвилювання розуму» (*Mens agitat molem*, 1984), Т. Буоні «Щоденник головних подій, що відбулися в місті Болонья з 1796 по 1821 рік» (*Diario dei principali avvenimenti accaduti nella città di Bologna dal 1796 al 1821*, 2005), де показано талант Джованні Альдіні як полімовного філолога та експериментального фізика.

На відміну від італійської науки, у вітчизняній педагогічній думці постать Джованні Альдіні висвітлена недостатньо. У статтях Р. Підпалого, І.Цебрій Передумови та основні тенденції в становленні Болонського університету (2024) та Р. Підпалого «Постать Луїджі Гальвані як лідера кардинальних змін в освітніх орієнтирах Болонського університету XVIII століття» (2025) в руслі зворотних і зустрічних тенденцій в процесі формування Болонського університету показано вчені та педагогічні заслуги Джованні Альдіні. Проте на сьогоднішній день немає жодного наукового дослідження, де б досягнення Джованні Альдіні були висвітлені в контексті загальної генези Болонського університету.

Мета статті – проаналізувати вплив науково-технічного прогресу на зміну освітніх орієнтирів **Болонського університету** XVIII століття на прикладі постаті Джованні Альдіні.

Методи дослідження. Провідним методом дослідження став ретроспективний, що сприяв дослідженню педагогічної та наукової діяльності Джованні Альдіні на межі XVIII початку XIX століть; також необхідними були методи термінологічної селекції – з метою відбору, уточнення й модифікації системи окремих термінів, уживаних у науковому середовищі XVIII століття; метод персоналізації, який забезпечив вивчення наукової й педагогічної роботи Джованні Альдіні в Болонському університеті. .

Виклад основного матеріалу. У XVIII столітті наука часто впливала на зміни в мистецтві, тогочасні інновації нерідко були джерелом натхнення для учених, іноді приводом для того, щоб ввести товариство в оману, або засобами «псевдонаукового мистецтва» зробити картину наукового відкриття вражаючим. Джованні Альдіні був дуже незвичайним ученим, який слідував заповітній мрії, будуючи специфічний театр навколо себе та своїх найновітніших експериментів.

Джованні Альдіні народився в Болоньї в 1762 році, був племінником відомого вченого Луїджі Гальвані, який здійснив величезний внесок у генезу знань Болонського університету. Він вивчав філософію та фізику, незабаром продемонструвавши надзвичайний інтелект. Кар'єра Дж. Альдіні розвивалася в Болонському університеті, де він отримав визнання як вчений, та як дослідник-експериментатор у галузі фізики. Поступово, він отримував все престижніші посади, став визнаним авторитетом у товаристві аристократів Європи й, водночас, зумів розбагатіти. Дж. Альдіні вивчав мови, досконало знав англійську, французьку та німецьку – ті мови, на яких він написав багато своїх дисертацій (магістерських і докторських) (Підпалій, 2025, с. 1648).

Спочатку племінник Луїджі Гальвані та вчений європейського рівня, був призначений бібліотекарем Інституту наук. Із 1790 року він змінив свого вчителя Себастьяно Кантерцані (1734–1819 рр.) на кафедрі експериментальної фізики в університеті, яку обіймав до 1808 року.

На рубежі XVIII – XIX століть році Дж. Альдіні опублікував в Англії звіт про останні вдосконалення гальванізму, в якому він заявив, що за певних умов можна було б повернути людину до життя за допомогою електричних стимулів. Починаючи з експериментів на жабах, він

також робив спроби на великій рогатій худобі, вівцях і свинях, перевіряючи судомні рухи голови, очей і язика.

Ймовірно, Джованні Альдіні вважав дослідження, розпочаті його вченим дядьком із жабами, недалекоглядними і, переконавшись, що відновити життєдіяльність померлої людини дійсно можливо, почав проводити такі досліди на людях. Насправді тіла ніби ожили, скоординовані рухи та міміка трупів справді змушували думати про диво. Запрацювали легені, відкрилися очі і ворушилися кінцівки, а на обличчі були помітні справжні гримаси болю.

Дослідження, які він проводив у ті роки, стосувалися головним чином гальванізму, анатомії та застосування електрики в медицині, а також будівництва маяків та захисту людей і речей від руйнівної дії вогню.

Джованні Альдіні був одним із перших учених-популяризаторів науки. Незалежно від того, чи йшлося про відомі для нього чи про далекі від нього теми, як тільки Дж. Альдіні дізнавався про нові відкриття в науковій галузі, то відразу починав працювати над тим, щоб поширити їх, зробити відомими для освіченого суспільства. Він об'їздив всю Європу з метою популяризації науки, здійснив велику кількість винаходів, отримав декілька патентів. Джованні Альдіні спеціалізувався на протипожежних пристроях, електричних приладах для освітлення і, насамперед, на медицині. Він був відомою людиною з безсумнівно надзвичайними науковими здібностями.

Джованні Альдіні був водночас митцем і вченим. Він влаштовував цілі перфоманси, на яких представляв свої відкриття. І зробив це надзвичайно театралью. Газети на рубежі XVIII – XIX століть були переповнені описами його виступів (Підпалій, Цебрій, 2024, с. 126).

У перші роки XVIII століття електрика була темою, на якій найбільше зосереджувалося наукове співтовариство того часу, і в першу чергу науковці Болонського університету. Основною темою була дискусія між Алессандро Вольтою та Луїджі Гальвані. Як племінник Луїджі Гальвані, Дж. Альдіні був переконаним гальваніанцем, мабуть, найбільшим авторитетним з боку наукового товариства його прибічником. Саме на основі здобутків Л. Гальвані, Дж. Альдіні почав власні експерименти та здобув популярність.

Експерименти почалися в Болоньї. Нещодавно померлого хлопчика негайно доставили до Болонського коледжу хірургів, де відбулася швидка репрезентація: тіло негайно стимулювали 120-

вольтовими електричними імпульсами на очах у здивованої аудиторії. Експеримент був настільки шокуючим, що незабаром після цього Джузеппе (помічник Дж. Альдіні помер від серцевого нападу), однак, у самого Дж. Альдіні нерви були міцними. Протягом кількох хвилин тіло хлопчика почало дихати, а його серце битися, однак, смерть мозку не змогла повернути його до життя, і наприкінці демонстрації з тіла вилучили кабелі.

На рубежі XVIII – XIX століть у Джованні Альдіні знаходився у Лондоні, де проводив вражаючі експерименти. Його завданням у цю пору було вивчення впливу електричного струму на тіла померлих тварин і людей. Він підключав електроди високої напруги до відрізаних собачих голів, забезпечивши скорочення лицьових м'язів, відкривання та закривання щелепи зі справжнім клацанням. Прикладаючи ті самі електроди до відрубаних людських голів, він домагався скорочення жахливо спотворених лицьових м'язів і навіть відкривання очей. Використовуючи ті самі електроди до обезголовлених тіл, він отримав рух кінцівок та поштовхи всього тіла. У кількох випадках присутні на демонстраціях заявляли журналістам, що вони бачили воскресіння морських свинок.

Експерименти Джованні Альдіні мали сильний вплив на громадськість. Дж. Альдіні влаштував свої шоу-демонстрації позаду судів, перед якими виконувалися смертні вироки: як тільки відбувалися страти через повішення, він витягнув тіла та починав досліди. Саме Джованні Альдіні з його дослідями надихнув Мері Шеллі до написання її знаменитого дебютного роману – «Франкенштайн, або Сучасний Прометей». У романі Мері Шеллі істота оживає після взаємодії з електричним струмом. Дж. Альдіні провів більшу частину свого життя, вивчаючи застосування електрики в медицині. Він був одним із попередників електрошокової медицини і вірив у потенціал електрики, також, можливо, що в глибині душі він мав ідеї, схожі на ідеї з роману Мері Шеллі. Проте, Джованні Альдіні був науковцем, тому одразу зрозумів, що хоч електрика і мала можливість впливати на кінцівки, навіть протягом години після смерті суб'єкта, однак, цей вплив не поширювався на роботу серця (Альдіні, 2012, с. 35).

У Мілані Дж. Альдіні мав можливість зустрітися з Луїджі Валеріані та попрацювати з ним. Цікаво, що ці два науковці, на сьогодні нерозривно пов'язані, що, однак, не відповідає справжньому історичному зв'язку між ними. Вони, безумовно, поважали один одного

і також часто відвідували один одного в наступні роки. Вони були колегами, професорами Болонського університету в один період, однак реальних спільних проектів не створювали. Їхній нерозривний союз стався постфактум. Ідея цього союзу належала Джованні Альдіні. Він склав заповіт, за яким після своєї смерті (помер Джованні Альдіні в 1834 році) частина його великих активів пішла б на заснування Школи природничих наук у Болоньї, завдання якої полягало у застосуванні фізики та хімії в мистецтві та ремеслах. В заповіт було включено чітку пропозицію, котра пов'язувала спадщину Дж. Альдіні з подібною спадщиною Л. Валеріані. Як і у випадку з його братом Антоніо (який теж був професором Болонського університету, проте слави зазнав як політичний діяч), на його честь муніципалітет замовив мармуровий портрет, який виліпив Джузеппе Пачкіоні та помістив у Пантеоні Certosa di Bologna.

Починаючи з двох точок зору двох професорів і далі, можна знайти різні паралелі, аж до основ сьогодення. Наприклад, перший залишив у своїх записах суми для реконструкції деяких арок портика Certosa, другий залишив їх для завершення частини портика, який веде від Certosa до базиліки San Luca.

Повернімося до експериментів Джованні Альдіні. Акумулятор, нещодавно винайдений ним, дозволив зробити набагато сильніший розряд на піддослідних. Єдиною перешкодою була складність пошуку людських тіл. Насправді не всі трупи були придатні для таких практик. Відомості про це ми можемо знайти щоденнику Джованні Альдіні.

На його думку, люди, які померли від хвороб, не підходили для його дослідження: він припускав, що природний принцип, який призвів до смерті, знищив усі ресурси клітковини, відтак, для експерименту найбільше підходили тіла людей, котрі загинули насильницькою смертю (Боссі, 1975, с. 231).

Парадоксально, але Дж. Альдіні потрібен був здоровий труп. Тобто, мова йшла про насильницьку та раптову смерть. У цьому випадку страчені були дорогоцінним ресурсом для дослідів з анатомії та експериментальної електрофізіології. Будучи дослідником фізики в Болонському університеті, Джованні Альдіні не зіткнувся з проблемами доставки тіл двох анонімів, засуджених до смерті, і проведення над ними експериментів; офіційно з любові до науки, неофіційно, щоб здивувати велику аудиторію, яка була свідком його дослідів.

Дослідження вченого і, зокрема, експерименти на двох болонських трупах зійшлися в ессе «*Essai theoretique et experimental sur le galvanisme, avec une serie d'experiences*», яке Дж. Альдіні написав французькою, і яке можна прочитати й сьогодні.

Однак, незважаючи на свої успіхи, Дж. Альдіні не був задоволений. У той час в Італії, як і майже в усій решті країн Європи, засуджених людей обезголовлювали гільйотиною. Вчений хотів випробувати свої пристрої на неушкоджених тілах, сподіваючись, у глибині душі, повернути їх до життя хоча б на короткий час.

Спочатку голова була піддана дії гальванізму за допомогою батареї зі ста срібних і цинкових пластин, оснащених двома металевими дротами: одна починалася від основи, інша – від верху батареї; свинцеві кінці якого вставляли у вуха, змочені солоною водою.

Один із очевидців описував, що спочатку він побачив сильні скорочення в усіх м'язах обличчя, які корчилися так нерівномірно, що імітували найстрашніші гримаси. Рух повік був дуже помітним, хоча в людська голова була менш чутливою, ніж у бика.

Інший спостерігач стверджував, що Дж. Альдіні вирішив спробувати дію гальванізму на тілі (Буої, 2005, с. 481). Тіло охопило сильні конвульсії: було видно, як плечі значно піднялися, а руки тремтіли й били по столу, на якому лежав дослідний труп.

В останні роки XVII століття Л. Гальвані проводив дослідження на жабах, прийшовши до сенсаційних відкриттів: якщо стимулювати дію електричного розряду, лапки жаб рухалися судомно, навіть якщо вони були мертві, а їхні тіла були розчленовані. За словами Л. Гальвані, це було пов'язано з наявністю рідини всередині тіла, яку він назвав «тваринною електрикою» і яку він інтерпретував як «життєве дихання», що оживляє кожну живу істоту. Ця життєво важлива рідина може бути активована при стимуляції зовнішнім електричним розрядом навіть після смерті. Це, якщо коротко, результати досліджень Гальвані, які дадуть початок новій галузі науки – електрофізіології.

Через кілька років племінник, випускник Болонського університету, вирішив повторити досвід свого дядька, але в більш театральній формі. Якщо правда, що тваринна електрика існує в кожній живій істоті, то чому б не спробувати експеримент на більших істотах? Собаки, воли чи... чому б і ні? Людські істоти?

Так сталося, що на межі XVII – XIX століть він переїхав до Лондона, де прожив рік. Фактично у Великобританії смертний вирок

через повішення все ще залишався в силі. Невдовзі Дж. Альдіні знайшов свою ідеальну модель в особі Джорджа Форреста, винного у вбивстві своєї дружини та дочки (Пальтрінєрі, 2008, с. 188).

Як ми вже зазначали вище, Дж. Альдіні спочатку проводив свої експерименти на обезголовлених тілах, оскільки майже в усій Європі страти відбувалися шляхом обезголовлення. Тому він і поїхав до Англії, де засуджених до смерті страчували через повішення. Лондонське шоу з його участю стало всесвітньо відомим. Тоді піддослідним став Джордж Форрест. Дж. Альдіні вибрав собі піддослідного кролика в лондонській в'язниці, і щоб бути впевненим, що йому вдасться провести дослід над обраним молодим чоловіком, він підкупляє суддів і отримує тіло для свого перфомансу.

Те, що сталося в анатомічному театрі Королівського коледжу хірургів у Лондоні, стало чимось сенсаційним. На очах у натовпу цікавих глядачів і скептичної преси тіло загиблого Джорджа Форреста ніби повернулося до життя. Кулаки покійного били по столу, щелепи відкривалися й закривалися, наче засуджений усе ще шукав слова, щоб підтвердити свою невинність; здавалося, що легені набирають повітря, а грудна клітка піднімається й опускається, ніби слідуючи довгому вдишу. Джордж Форрест відкрив очі на публіку, яка тим часом тремтіла від такого наукового генія-експериментатора, не знаючи, чи вважати це дивом чи богохульством.

Наляканий галас змінив цікавий й захоплений захват натовпу, коли мертвий підняв руки й тулуб, щоб підвестися з ліжка. Але саме тут розрядився акумулятор і тіло Форреста впало на стіл. Публічний експеримент закінчився.

Джованні Альдіні завершив роботу свого дядька, і його оживаючі померлі одразу стали видовищем, хворобливим шоу з автентичною публікою, під час якого реальні покійники були акторами в безпрецедентній макабричній постановці.

Загалом лондонський експеримент виявився невдалим. Мертвий нічого не робив, окрім того, як реагував на зовнішні електричні розряди, які, хоча й були потужними, але не мали жодного впливу на блок керування самим тілом – мозок.

Вчений повернувся до Болонського університету. Проте, він ніколи не припиняв вивчати вплив електрики на організми та її можливе використання в медичній галузі. Серед іншого він був одним із

прихильників електрошокової терапії, яка в наступному столітті стане чи не єдиною можливістю виведення людини зі стану клінічної смерті.

Сьогодні, ми можемо ознайомитися із багатьма інструментами, які Дж. Альдіні використовував у своїх експериментах. Вони зберігаються у Музеї промислової спадщини Болоньї.

Але, мабуть, найважливішою спадщиною було саме те, що він був джерелом натхнення для створення персонажа, якому судилося стати – у літературі, а згодом і в кіно прототипом геніального, але все таки божевільного вченого – Віктора Франкенштайна (Вальтер, 1984, с. 100).

Якщо спочатку Дж. Альдіні хотів лише оприлюднити свої відкриття, то постійні публічні шоу принесли йому стільки слави та грошей, що він, найшвидше, втратив мету увіковічнити власні дослідження. У будь-якому випадку, після своєї смерті в Мілані 17 січня 1834 року він пожертвував усе своє багатство на заснування Школи природничих наук у Болоньї в надії, що якийсь талановитий молодий вчений знову візьметься за дослідження і одного разу зможе воскрешати мертвих.

Окрім схильності до ефектів і відкриттів у галузі електрофізіології Джованні Альдіні займався проблемою застосування електрики в медичній галузі, будівництвом маяків і систем запобігання пожежам. Різні джерела говорять про цього вченого як про щедрю людину та філантропа, відданого дослідженням, інші – про вченого з невеликим сумлінням, який постійно шукає покійників для розтину й, часто, за будь-яку ціну.

Проте, ще за життя Джованні Альдіні на знак визнання його наукових заслуг імператор Австрії зробив його членом Залізного хреста і статським радником.

Висновки. На рубежі XVIII – XIX століть ми прослідковуємо значні зміни в системі навчання Болонського університету та у зміні його освітніх пріоритетів, викликані швидкими темпами розвитку науки та техніки (зокрема, появою та розвитком електрики й електрофізики). Відкриття здійснені Джованні Альдіні, на перший погляд, можуть нам здатися амбітно-претензійними, але насправді здійснили прорив у використанні в медицині, електрифікації маяків і систем запобігання пожежам. Найголовнішим винаходом Джованні Альдіні, безперечно, є електрошоку, який застосовується й у наші дні у медицині. Також ми не можемо не відмітити тих позитивних зрушень, що відбувалися між академічними спільнотами Болонського й Оксфордського

університетів – Дж. Альдіні фактично започаткував явище зовнішньої академічної мобільності між цими університетами.

Науковій спільноті Джованні Альдіні, окрім своїх дослідів, залишив і Школу природничих наук у Болоньї, котру було створено його коштом і в подальшому продовжила справу його життя.

Перспективи подальших наукових розвідок. Перспективи подальших розвідок вбачаємо у здійсненні досліджень персоналій науковців Болонського університету з подальшим написанням комплексної аспірантської роботи.

ЛІТЕРАТУРА

- Підпалій, Р. Ю. (2025). Постаць Луїджі Гальвані як лідера кардинальних змін в освітніх орієнтирах Болонського університету XVIII століття. *Вісник науки та освіти*, 1(31), 1638-1651. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-1\(31\)-1638-1651](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-1(31)-1638-1651)
- Підпалій, Р.Ю., Цебрій, І.В. (2024). Передумови та основні тенденції в становленні Болонського університету. *Естетика і етика педагогічної дії*, 30, 122-132. № 30 (2024) <https://doi.org/10.33989/2226-4051.2024.30.320970>
- Aldini, Valeriani. (2012) *Storia della grande scuola bolognese. A cura del consiglio direttivo dell'A.L.I.A.V*, San Giovanni in Persiceto, Litografia Persicetana, p. 12, 34-35
- Bosi, Giuseppe.(1975) *Archivio Nazionale dei Monumenti Antichi e Moderni Bosi, est. anast., Sala Bolognese, A.Forni, t. 2., p. 377*
- Buoi, Tommaso. (2005). *Diario dei principali avvenimenti accaduti nella città di Bologna dal 1796 al 1821. A cura di Silvia Benati, Mirtide Havelli e Fiorentina Tarozzi*, Bologna, Bononia University Press, p. 481, nota 18, 488, nota 25 (S. Canterzani)
- Paltrinieri, Nicola. (2008). *Breve trattato composto nel marzo e aprile del 1798 sulla prima parte del primo giuramento cisalpino*. Bologna. 300 p.
- Walter, Tega. (1984). *Mens agitat molem. L'Accademia delle Scienze di Bologna (1711-1804)*. In *Scienza e letteratura italiana del Settecento a cura di Renzo Cremante, Il Mulino*, Bologna, pp. 65-107

SUMMARY

Pidpalyi Rostyslav. Giovanni Aldini as one of the founders of experimental anatomy and electrophysiology.

The article is devoted to the scientific and experimental activities of Giovanni Aldini, one of the leading scientists of the University of Bologna in the late XVIII - early XIX century, who made a significant contribution to the development of electrophysics, electrophysiology and experimental anatomy. A nephew of the prominent scientist Luigi Galvani, G. Aldini continued his uncle's research in the field of galvanism and significantly expanded the experimental base. G. Aldini's research on the effect of electricity on the muscle activity of deceased people and animals caused a wide resonance in the scientific world and the public. He was recognized not only as a scientist and experimenter, but also as a popularizer of science, who aimed to bring the latest discoveries to the general public.

One of the central themes of the article is Giovanni Aldini's performance experiments, which he carried out in London. The theatricalized experiments, during which the bodies of recently deceased people made movements under the influence of

electrical impulses, not only amazed the public but also gave rise to scientific discussions. The experimental activities of G. Aldini also had an impact on popular culture (he is the prototype of Victor Frankenstein from Mary Shelley's novel Frankenstein, or the Modern Prometheus).

The article details Aldini's achievements, including the invention of electroshock therapy, which has become an important method in modern medicine. His engineering activities included the creation of fire-fighting systems and the development of lighthouses with electric night lighting. Particular attention is paid to his philanthropic activities, including the founding of the School of Natural Sciences in Bologna, whose task was to apply physics and chemistry to arts and crafts.

The study emphasizes Aldini's role in changing the educational priorities of the University of Bologna. Thanks to his influence, the university moved to actively introduce the natural sciences, including electrophysics, into its curriculum. At the same time, Aldini's activities helped to strengthen scientific ties between the Universities of Bologna and Oxford, which expanded the possibilities of academic mobility between the countries.

Key words: Giovanni Aldini's activities, electrophysiology, University of Bologna, electroshock.